

Nr 268.

Av herrar **Wagnsson** och **Hage**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 181, angående reglering av löneförhållandena för befattningshavare vid lots- och fyrstaten m. m.*

I Kungl. Maj:ts proposition nr 181 föreslås en för lotsverkets personal speciell löneplan, trots det att riksdagen förut uttalat som sin mening, att den för kommunikationsverken gällande löneplanen skulle komma till användning vid löne regleringar för övriga statens verk. Kungl. Maj:t framhåller emellertid, att vissa mellangrader visat sig erforderliga vid löne reglering för lotspersonalen och därför har denna speciella löneplan uppgjorts. Men det är endast lotsförmännens vid första och andra klass lotsplats placering, som föranlett denna ändring i kommunikationsverkens löneplan. Orsaken härtill är den, att man ansett, att en lönegrads skillnad vore för mycket och därför ha lönegraderna förskjutits uppåt, så att 6:e motsvarar 5:e och 8:e motsvarar 6:e i kommunikationsverkens löneplan. Vid fortsättning i löneplanen finna vi, att närmaste grad, den 9:e motsvarar 12:e och 10:e motsvarar 16:e samt 11:e 19:e i kommunikationsverkens löneplan. Det framgår härav, att skulle kommunikationsverkens löneplan ha använts oförändrad, så skulle i lotsverkets lönestat i 6 lönegrader ingen placering av befattningshavare ägt rum, ett förhållande, som enligt vårt förmenande ej haft någon betydelse, enär även inom kommunikationsverken finnas lönegrader, vari ingen befattningshavare placerats. Med användande av den nu föreliggande löneplanen kan alltså en tjänsteman ej uppflyttas i någon av lönegraderna mellan den 6:e och den 12:e enligt kommunikationsverkens löneplan. Det riktigaste synes oss därför ha varit, att kommunikationsverkets löneplan använts vid den föreslagna regleringen för *hela* lotsverket och icke endast för lotsstyrelsens tjänstemän.

Bihang till riksdagens protokoll 1922. 4 saml. 77 häft. (Nr 268—271.) 1

Detta är en av de anmärkningar vi ha att göra mot den kungl. propositionen. Men därutöver vilja vi även påtala det förhållandet, att enligt vår mening ej tillräcklig hänsyn tagits till de kompetensfordringar, som ställas på vissa befattningshavare å fyrskepp.

I propositionen framhålles visserligen, att man ställer vissa kompetensfordringar på befälhavaren å tjänsteångaren Vega. Ungefärligen samma kompetensfordringar med avseende på examen m. m. måste också ställas på fyrmästare å fyrskepp, särskilt första klass. Under sådana förhållanden synes det oss, som om den förres (befälhavaren å Vega) placering i 12:e lönegraden och de senare i 6:e enligt kommunikationsverkens löneplan ej är att anse som ett rättvist uppskattande av fyrskeppstjänsten, rörande vilken tjänst lotsstyrelsen och de lönesakkunniga i övrigt intyga, att den är »mera betungande än tjänstgöring vid landfyr».

Med avseende å *fyrvaktarna* ombord å fyrskepp torde man även kunna påstå, att en viss kompetens kräves, emedan nämnda befattningshavare tjänstgöra som styrmän och maskinister, och finna vi på grund därav även deras placering för låg, om man undantager de fyrvaktare, som äro placerade å 3:e klass fyrskepp. För att åstadkomma en förbättring av de övriga fyrvaktarnas löner på sätt vi anse önskvärt, förutsättes en förändring av den föreslagna löneplanen, så att en ny mellangrad inskjutes mellan den 8:e och 9:e, och skulle denna sålunda omfatta 9:e till 13:e löneklasserna i kommunikationsverkens system och få 9 till ordningsnummer och de följande lönegraderna alltså benämnas 10, 11 och 12 i stället för i propositionen föreslagna 9, 10 och 11. I samma lönegrad, alltså den här föreslagna 9:e lönegraden, bör även distriktsfyrmästaren placeras.

I förslaget till placering av *personalen vid de fasta fyrarna* fästa vi oss särskilt vid att fyrmästare vid andra klass fyr placerats endast i 5:e lönegraden enligt kommunikationsverkens löneplan. Vi påyrka här en något högre placering. Vid omkring hälften av de fyra, som upptagits i denna klass, äro nämligen endast två man anställda, varför fyrmästaren, som, då det gäller natttjänstgöring, har samma tjänstgöringsskyldighet som fyrvaktaren, måste förrätta cirka 1,120 timmars vakttjänst i fyren mera för år än fyrmästaren, där tre man äro anställda. Vid den övriga hälften av fyrarna, tillhörande 2:a klass, befinnas de flesta hava mistsignalering, varför fyrmästarna därstädes av denna orsak böra vara i något högre lönegrad.

Vid *klassindelningen av fyrarna* ha vi särskilt fäst uppmärksamheten vid att Bergudden, Holmsund med tvenne agafyrar, Djursten, Sandhamn,

Ystad, Malmö och Hälsingborg upptagits i 3:e klass. Vid dessa fyror, som alltid föreståtts av fyrmästare, komma de nuvarande innehavarna av dessa befattningar att känna sig degraderade, om de inrangeras i en 3:e klass. Dessa fyror synas oss böra tillhöra 2:a klass fyror. Skulle det emellertid anses riktigt att de i mån av de nuvarande fyrmästarnas avgång nedflyttas i 3:e klass kan detta ske utan olägenhet.

Enligt vårt förmenande böra fyrmästarebefattningarna vid Hallands Väderö och Väderöbod uppflyttas i 1:a klass. Hallands Väderö är en stor och arbetsam fyr med mistsignalering och Väderöbod är en av de mest svårtillgängliga fyrarna i riket.

Fri läkare och sjukvård har ej heller vid denna lönereglering föreslagits för lotsverkets personal annat än i viss utsträckning för tjänsteman, som är anställd å fyrskepp eller å lotsverkets ångfartyg, om han insjuknar under tjänstgöring ombord. Ävenså kan tjänsteman, som ådragit sig sjukdom, vilken kan anses uppkommit genom utförande av arbete i lotsverkets tjänst, erhålla ersättning för sjukvårdskostnad enligt Kungl. Maj:ts bestämmande i varje särskilt fall. Behöva några statstjänare fri läkare- och sjukvård, så är det främst lotsverkets personal, vars riskabla färder på sjön i småbåtar och vid alla sorters väderleksförhållanden lätt kan förorsaka sjukdom. Fyrpersonalens avskilda läge kan föranleda dessa befattningshavare en kostnad vid sjukdom som är hart när omöjlig för dem att bära. Då numera de flesta av statens övriga befattningshavare erhålla fri läkarvård, synes oss också att lotsverkets personal bör få åtnjuta denna förmån.

Vid senaste lönereglering ifrågasattes starkt att de av ålder innehavda *naturaförmånerna för fyrpersonalen* skulle borttagas. Genom dåvarande statsrådet Broströms ingripande och med stöd av lotsstyrelsens förslag samt riksdagens beslut i enlighet därmed fick förmånen av fri bostad samt viss kvantitet ved och lyse fortfarande åtnjutas av fyrpersonalen.

Det nu föreliggande förslaget innebär emellertid att avdrag skall göras å lönen för dessa förmåner, för bostaden enligt i orten gällande hyrespris och för ved och lyse enligt självkostnadspris för lotsverket. Huruvida en sådan anordning kan vara gagnelig för staten kan omtvistas, ty om det hädanefter som hittills ej kan åläggas personalen att utan ersättning utföra underhållsarbete på bostadshusen, så kommer det att medföra dryga kostnader för staten att vid reparationer m. m. hålla arbetare ute på dessa avlägsna platser i havet.

Även departementschefen har anfört (sid. 27) att »vissa skäl obestridligen kunde anföras till stöd härför» (för bostadsförmånens åtnjutande fritt).

Med hänsyn härtill tillåta vi oss påyrka att ingen ändring av nuvarande bestämmelser sker.

På grund av vad sålunda anförts föreslå vi:

att riksdagen ville vid behandling av Kungl. Maj:ts proposition nr 181 besluta

att fyrskeppspersonalen placeras i de lönegrader den bifogade bilagan upptar;

att fyrmästarna vid 2:a klass fyr placeras i 7:e lönegraden enligt den i propositionen föreslagna löneplanen;

att klassindelningen av fyrarna göres enligt bilaga II;

att fri läkare- och sjukvård tillerkännes lots- och fyrpersonalen; samt

att bostad och den kvantitet ved och lyse, som nu erhålles, allt fortfarande fritt får åtnjutas av personalen vid de fasta fyrarna.

Stockholm den 29 mars 1922.

Ruben Wagnsson.

Ernst Hage.

Bilaga I.

Tjänsteförteckning angående ordinarie befattningshavares å fyrskepp placering i lönegrader enligt motionen och med användande av den i propositionen föreslagna löneplanen; dock med 9:e lönegraden här nedan omfattande 9—13 löneklasserna i kommunikationsverkens system.

Befattningar	Avd. och lönegrad
Distriktsfyrmästare.....	A 9
Fyrmästare å 1:a klass fyrskepp.....	» 9
Fyrmästare å 2:a klass fyrskepp.....	» 8
Fyrmästare å 3:e klass fyrskepp.....	» 6
Fyrvaktare å 1:a klass fyrskepp.....	» 4
Fyrvaktare å 2:a klass fyrskepp.....	» 3
Fyrvaktare å 3:e klass fyrskepp.....	» 2
Fyrbiträde	» 1

Bilaga II.

Förteckning över fyrplatserna.

1:a klass fyrar:

Stora Fjäderägg
 Holmögadd
 Skag
 Bromö
 Eggegrund
 Björn
 Understen
 Svartklubben
 Söderarm-Tjärven
 Östergarn med d:o Väster
 Gotska Sandön m. 2 aga
 Stora Karlsö
 Ölands n:a udde
 Dimman

Grimskär
 Ölands s:a udde
 Utklippan
 Sandhammaren
 Kullen med bifyr
 Tylö
 Nidingen
 Hallands Väderö
 Vinga
 Tistlarna
 Väderöbod
 Paternoster
 Måseskär
 = 28

2:a klass fyrar:

Rödhällen
 Rönnskär
 Bjuröklubb
 Bergudden
 Holmsund
 Högbonden
 Härnöklubb
 Gran
 Agö
 Störjungfrun
 Djursten
 Örskär
 Simpnäs klubb och Näs-
 kubben

Sv. Högarne
 Grönskär
 Sandhamn
 Fårö
 När
 Faludden
 Hoborg
 Stenkyrkehuk
 Hävringe m. V. Korpen
 Häradsskär
 Storkläppen
 Spårö m. Stickskär
 Högby
 Kapelludden
 Segerstad

Garpen
 Hanö
 Smygehuk
 Falsterbo
 Ystad
 Malmö
 Hälsingborg
 Haken
 Ven
 Morups Tånga
 Varberg
 Hällö
 Klövskär
 Ursholmen
 = 42

3:e klass fyrar:
 Germundsö m. Liljeudd.
 Retan
 Lungö
 Draghällan
 Saltviksudde
 Huvudskär
 Måskum
 Skansudde
 Hallshuk
 Femörehuvud
 Arkö
 Skäggenäs
 Varö
 Islandsberg
 = 14.